

Sygn. akt I ACz 541/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Andrzej Struzik

SSA Jerzy Bess (spr.)

SSA Sławomir Jamróg

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2013 roku w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa S. K. (1), A. M., D. P., S. K. (2), A. K. i B. K.

przeciwko W. W.

o złożenie oświadczenia woli

na skutek zażalenia powódki D. P. na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 15 stycznia 2013 r., sygn. akt I C 887/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 541/13

UZASADNIENIE

Sprawa toczy się o złożenie przez powódkę oświadczenia o przeniesieniu własności nieruchomości składającej się z działek nr (...) objętych księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Wadowicach V Wydział Ksiąg Wieczystych na rzecz powodów, w związku z odwołaniem przez powoda S. K. (1) i nieżyjącą F. K. (po której następcami prawnymi są pozostali powodowie) darowizny na rzecz pozwanej. Powódka D. P. złożyła w ramach tego postępowania wnioski o udzielenie zabezpieczenia poprzez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania nieruchomości będącej przedmiotem darowizny i wpisanie do księgi wieczystej nr (...) ostrzeżenia o toczącej się przed Sądem Okręgowym w Krakowie do sygn. akt I C 887/12 sprawie z powództwa S. K. (1) i innych przeciwko W. W. o odwołanie darowizny. W uzasadnieniu wniosku wskazała, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia wynika z tego, że dokonanie rozporządzenia majątkiem objętym pozwem (sprzedaż czy obciążenie nieruchomości) przez pozwaną może uniemożliwić osiągnięcie celu postępowania jakim jest uzyskanie prawa własności przez powodów.

Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wnioski. Wskazano, iż aby nie przesądzać na tym etapie rozstrzygnięcia w sprawie można przyjąć na potrzeby rozpoznania wniosku, że powodowie uprawdopodobnili roszczenie, choć do oceny sądu pozostanie zakres przedmiotu odwołanej darowizny i skuteczność odwołania darowizny przez obydwójga darczyńców. O ile pierwsza przesłanka zabezpieczenia roszczenia jest spełniona, to wnioskująca o zabezpieczenie roszczenia powódka D. P. nie uprawdopodobniła interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia ograniczając się do lakonicznego stwierdzenia, że dokonanie rozporządzenia przedmiotową nieruchomością przez pozwaną uniemożliwi osiągnięcie celu niniejszego postępowania. Twierdzenia te mają charakter zbyt ogólnikowy, aby można było przyjąć, że interes prawny wnioskodawczyni został dostatecznie uprawdopodobniony. Z powołaniem na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 07 sierpnia 1997 r. (sygn. akt I ACz 735/97, Lex 32272) wskazano, że oceny interesu prawnego należy dokonywać według kryteriów

obiektywnych, na podstawie całokształtu okoliczności sprawy, a nie według subiektywnego odczucia uprawnionego o potrzebie udzielenia zabezpieczenia w danym przypadku. Obowiązek uprawdopodobnienia istnienia interesu prawnego w żądaniu zabezpieczenia oznacza natomiast, że nie jest wystarczające samo twierdzenie o zaistnieniu wymienionych okoliczności. To twierdzenie poparte być musi źródłami, które czynią prawdopodobnym stan, o którym mowa w przepisie. Stanowiącą o istnieniu interesu prawnego w żądaniu zabezpieczenia, uzasadnioną obawę co do osiągnięcia celu niniejszego postępowania budzić może na przykład chęć wyzbycia się przez pozwaną darowanej nieruchomości. Powódka nie wykazała, że pozwana podjęła jakieś kroki w celu zbycia darowanej nieruchomości (np. że zawarła umowę przedwstępną sprzedaży, ogłosiła ofertę sprzedaży w Internecie), a pozwana na rozprawie w dniu 15 stycznia 2013 r. oświadczyła, że nie zamierza sprzedawać darowanej nieruchomości.

Zażalenie na postanowienie wniosła powódka D. P., zaskarżając je w całości i zarzucając mu naruszenie art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. poprzez zobowiązanie powódki do udowodnienia, że pozwana podjęła jakieś kroki w celu zbycia darowanej nieruchomości, w przypadku gdy przepis stanowi o uprawdopodobnieniu. Wobec tego wniosła o zmianę postanowienia poprzez uwzględnienie w całości wniosku o udzielenie zabezpieczenia. W uzasadnieniu wskazała, że w powołanym przez Sąd Okręgowy orzeczeniu stwierdzono, że przy ocenie interesu prawnego należy brać pod uwagę całokształt sprawy, a ten w przedmiotowej sprawie przemawia za udzieleniem zabezpieczenia, zwłaszcza w kontekście sytuacji materialnej pozwanej i konfliktu między stronami. Ponadto sposób uprawdopodobnienia interesu wskazany przez Sąd Okręgowy w istocie byłby już dowodzeniem tego interesu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy trafnie wskazał przesłanki udzielenia zabezpieczenia, którymi są uprawdopodobnienie roszczenia oraz uprawdopodobnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. W ocenie Sądu Apelacyjnego w zaskarżonym postanowieniu trafnie uznano, że zachodzi pierwsza z przesłanek, co oczywiście nie oznacza w żadnym wypadku przesądzenia zasadności powództwa na obecnym etapie. Natomiast co do drugiej przesłanki, nie została ona spełniona. Zgodnie z art. 243 k.p.c. zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest konieczne, ilekroć ustawa przewiduje uprawdopodobnienie zamiast dowodu. Pozwala to na powoływanie innych środków niż dowodowe, np. pisemnych oświadczeń, surogatów dowodów (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2006 r., sygn. akt I BU 5/06, Lex nr 489023, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 września 2012 r., sygn. akt I ACz 1277/12, Lex nr 1217711). Z przepisu tego, jak również z art. 730¹ § 2 k.p.c., nie wynika jednak, by uprawdopodobnienie mogło nastąpić przez samo twierdzenie strony, zwłaszcza zaprzeczone przez przeciwnika procesowego. To twierdzenie musi być poparte źródłami, które czynią prawdopodobnym stan, o którym mowa w przepisie (tak m. in. Z. Woźniak, Komentarz do art.730(1) Kodeksu postępowania cywilnego [w:] J. Gołaczyński, red., Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, Lex 2012 r.).

Tymczasem skarżąca powódka zarówno we wniosku o udzielenie zabezpieczenia, jak i zażaleniu nie podaje jakichkolwiek źródeł przekonania, że pozwana ma zamiar w jakiś sposób rozporządzić sporną nieruchomością. Jedyne na co wskazuje, to sytuacja materialna pozwanej – która jak dotychczas nie była przedmiotem postępowania dowodowego, gdyż nie zależy od tego istota sprawy oraz konflikt pomiędzy stronami. O ile można przyjąć, że konflikt faktycznie istnieje, to w ogóle sytuacja stron w procesie, gdy występują one ze sprzecznymi żądaniami, zawsze jest konfliktowa. Nie można zatem z samego ogólnego stwierdzenia o konflikcie wywodzić uprawdopodobnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, gdyż w takiej sytuacji zabezpieczenia należałoby udzielać praktycznie zawsze. Nie można zgodzić się z twierdzeniem skarżącej, że Sąd Okręgowy w istocie wymagał od niej udowodnienia okoliczności, czego przepis art. 730¹ k.p.c. nie wymaga. Jakkolwiek sformułowanie „powódka nie wykazała” można uznać w tym kontekście za niefortunne, to jednak Sąd Okręgowy przykładowo jedynie wskazał w jaki sposób można interes prawny uprawdopodobnić. Kluczowe jest przy tym, że powódka ani we wskazany sposób, ani w żaden inny nie wskazała źródła wiedzy czy też obawy, która skłoniła ją do przekonania, że istnieje ryzyko rozporządzenia

nieruchomością przez pozwaną. Na marginesie należy zauważyć, że żaden z słuchanych dotychczas świadków, jak również osób występujących jako strony, podczas przesłuchania nie wyrażał obawy co do rozporządzenia nieruchomością przez powódkę. Wobec tego brak jest spełnienia jednej z przesłanek udzielenia zabezpieczenia, co prowadzić musiało do oddalenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia, a w konsekwencji do oddalenia zażalenia powódki.

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.